

แนวทางการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว

โดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี*

PROACTIVE MANAGEMENT FOR INDIVIDUALIZED FAMILY SERVICE

BY THE UDONTHANI SPECIAL EDUCATION CENTER

สะไบทิพย์ ขาววิเศษ¹ และ สุชาดา บุษผา²

Sabaitip Karwwiset¹ and Suchada Boobpha²

¹⁻²มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

¹⁻²Udonthani Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: napasonk65@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเชิงรุก เพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี 2) ศึกษากระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดย ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี 3) เพื่อประเมินกระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว โดยศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ข้าราชการครู ครูอัตราจ้างหรือพี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 118 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ (PNI Modified)

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี

* Received 24 April 2024; Revised 9 May 2024; Accepted 28 June 2024

ประกอบไปด้วย สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) กระบวนการบริการจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว สรุปได้ว่าครูและบุคลากรต้องตระหนักในการเข้าถึงผู้เรียน และความพร้อมของครูผู้สอนที่ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ตรงตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล โดยใช้กระบวนการจัดการเชิงรุกโดยใช้หลักการ PDCA

3) ประเมินกระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี ควรจัดลำดับความต้องการจำเป็นลำดับที่สูงสุด คือ การตามแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว การประชุมจัดทำแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว การประเมินผลการใช้บริการตามแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน การพบปะครอบครัวครั้งแรก การตรวจประเมิน การทบทวนแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว และขั้นตอนการยุติแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว

คำสำคัญ: การบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว, การบริหารจัดการเชิงรุก, เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

Abstract

The purpose of this study is to: 1) Study the current conditions, desired conditions and necessary needs for proactive management. To provide Individualized Family Service by the Special Education Center Udonthani 2) Study the proactive management process to Individualized Family Service by the Special Education Center Udonthani The target population of research is three Special Education Center, director, teachers, employed teachers, or nanny for disabled children. 118 people, specific selection. Collect data through a questionnaire. the IOC value is 0.98. the confidence level is 0.97 It is characterized by a 5-level rating scale. Statistical data used for analyzing data. Assign frequency, percentage, mean, and standard deviation. Perform analysis (PNI Modified)

The results show that

1) Current conditions, desired conditions and management needs Proactive to provide family-specific assistance services by the Special Education Center Udonthani Province, consisting of current conditions, desired conditions and overall needs are at a high level.

2) Ensure proactive management services to help specific families according to teachers' rules and procedures, relying on student learning and teachers' readiness to provide direct knowledge of each special need. Individuals know in-depth information Proactive management on PDCA.

3) Evaluate the proactive management process to help specific families by the Udonthani Provincial Special Education Center. Needs should be prioritized in the highest order, namely according to the family-specific assistance plan. Meeting to create a family-specific assistance plan. Evaluation of service use according to the family-specific support service plan Collection of basic information First family meeting Audit Review of family-specific support service plans and procedures for terminating family-specific assistance plans.

Keywords: Individualized Family Service, Active Management, The Special needs children

บทนำ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ ดังกล่าว จึงมอบให้ศูนย์การศึกษาพิเศษดำเนินงาน การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการโดยจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ดังกล่าวพบว่าการมีส่วนร่วมของครอบครัว ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2556) ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย เรื่อง วิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและหลักเกณฑ์ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 การดำเนินงานตามแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว มุ่งเน้นการให้บริการแก่เด็ก และครอบครัว โดยการทำงานร่วมกัน

ระหว่างบิดามารดา ผู้ปกครองกับผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ซึ่งในการวางแผนกลยุทธ์เป็นเครื่องมือ นำไปสู่กระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในการวางแผนการพัฒนา การศึกษาของสถานศึกษาให้มีแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เป็นรูปธรรมและเป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน สามารถแก้ปัญหาพัฒนางานและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการสร้างความ เสมอภาคทางการศึกษาพัฒนาผู้พิการอย่างมีอาชีพโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ภายในปีการศึกษา 2569 และได้กำหนดพันธกิจข้อที่ 1 ไว้ว่า พัฒนาระบบการค้นหา เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงบริการทางการศึกษาพิเศษ นอกจากนี้ แล้วยังมีเป้าประสงค์ ข้อที่ 1 ไว้ว่า ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2565 - 2569 มี แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด อุดรธานี (2565-2569 : 21) ในการจัดการศึกษาสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ กำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดช่วยเหลือกันในด้านบริหารวิชาการ ให้เป็นเครือข่ายการ ร่วมมือกัน ประสานงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้มีคุณภาพ ร่วมไปถึงการมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายบริการเดียวกันอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อให้เกิด ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานร่วมมือและและกิจกรรมอื่น ๆ ที่เหมาะสม อันเป็นส่วนหนึ่งในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาตามประกาศระเบียบ ข้อ 4 ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาตาม ประเภทการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้จัดตั้งเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ อันได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษทุกจังหวัด โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนเฉพาะความพิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้เห็นว่ากระบวนการบริการช่วยเหลือเฉพาะ ครอบครัวยุคโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี ยังพบปัญหาส่วนมากเกิดจากการ เลี้ยงดูเพราะครอบครัว การกระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกที่สามารถช่วยเหลือได้อย่าง เหมาะสมถูกต้อง จะสามารถลดปัญหาที่เกิดขึ้นมาในภายหลังได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษากระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อประเมินกระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mix Methods Research) ได้กำหนดการศึกษาเป็น 3 ระยะ มีขอบเขตการวิจัยในแต่ละระยะประกอบด้วยขอบเขตประชากรและขอบเขตด้านเนื้อหา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ปฏิบัติงานภายในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ผู้บริหาร จำนวน 3 คน ข้าราชการครู ครูผู้สอน ครูอัตราจ้างและพี่เลี้ยงเด็กพิการจำนวน 118 คน ขอบเขตด้านเนื้อหาในการศึกษาในระยะที่ 1 เพื่อศึกษา หองศ์ประกอบและแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารตำรา วารสาร บทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้การให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวของสำนักบริหาร การศึกษาพิเศษ 8 ชั้นตอน ประกอบด้วย พบปะครอบครัวครั้งแรก เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ตรวจประเมิน ประชุมจัดทำแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ดำเนินการตามแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ประเมินผลการใช้บริการตามแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะ ครอบครัว ทบทวนแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว และยุติแผนการช่วยเหลือ เฉพาะครอบครัว

ระยะที่ 2 ศึกษากระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว โดยศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูล สัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 3 คนและ ข้าราชการครู ครูผู้สอน ครูอัตราจ้างและพี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 5 คน โดยศึกษาแนวปฏิบัติ

ที่ดีของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น รวมทั้งสิ้น 8 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยด้านเนื้อหา ศึกษากระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว โดยศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น จากผลการศึกษาในระยะที่ 1 ด้วยการนำข้อมูลจากการศึกษาปัญหามากำหนดเป็นข้อมูลคำถามในการสัมภาษณ์ มาหากระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว โดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

ระยะที่ 3 การประเมินกระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว โดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ระยะที่ 3 เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว โดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งการศึกษาระยะที่ 3 เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว โดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี ด้วยการนำข้อมูลจากการศึกษากระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่นในระยะที่ 2 เป็นแบบประเมินอิงเกณฑ์ ผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์ 3 ด้าน คือ ความเหมาะสม (propriety) ความเป็นไปได้ (feasible) และความเป็นประโยชน์ (utility) ของกระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มี จำนวน 118 คน โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี จำนวน 3 คน ข้าราชการครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี จำนวน 49 คน ครูผู้สอน ครูอัตราจ้าง ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี จำนวน 17 คน พี่เลี้ยงเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี จำนวน 49 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) ที่เกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (opened-end) และ

แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ใช้ในการสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน/ สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยมีลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการตอบแบบสอบถาม ถึงผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานีในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามและติดตามแบบสอบถามไปยังผู้บริหาร ข้าราชการครู ครูผู้สอน ครูอัตราจ้างและพี่เลี้ยงเด็กพิการกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการโทรศัพท์ในการประสานงาน จนสามารถรวบรวมแบบสอบถามได้ครบสมบูรณ์
4. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS) ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง วิทยฐานะ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาร้อยละ (Percentage) จากนั้นนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจัยสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำผลการวิเคราะห์ไป

เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121) โดยกำหนดเกณฑ์แปลผล เป็น 5 ระดับ

3. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 มาจัดเรียงลำดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือ เฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี มาวิเคราะห์ความจำเป็น (Needs Analysis) เพื่อมาวิเคราะห์สาเหตุที่จะนำไปสู่การเกิดความต้องการจำเป็นนั้น ๆ เทคนิคการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ (PNI Modified) โดยเรียงลำดับจากสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นมากที่สุด ไปหาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นน้อยที่สุดและคำนวณดัชนี จัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น แบบปรับปรุง (Modified Priority Needs Index: PNI)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเชิงรุก เพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาที่ละขั้นตอน พบว่า ขั้นตอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นตอนการยุติแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ($\bar{X} = 3.7$) รองลงมาขั้นตอนการทบทวนแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ($\bar{X} = 3.56$) ขั้นตอนการประเมินผลการใช้บริการตามแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ($\bar{X} = 3.56$) ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.53$) ขั้นตอนการพบปะครอบครัวครั้งแรก ($\bar{X} = 3.51$) ขั้นตอนตรวจประเมิน ($\bar{X} = 3.28$) ขั้นตอนดำเนินการตามแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ($\bar{X} = 3.20$) และ ขั้นตอนการประชุมจัดทำแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ($\bar{X} = 2.90$) ตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นตอนการประชุมจัดทำแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ($\bar{X} = 4.91$) ขั้นตอนดำเนินการตามแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ($\bar{X} = 4.91$) ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.84$) ขั้นตอนการพบปะครอบครัวครั้งแรก ($\bar{X} = 4.75$) ขั้นตอนตรวจประเมิน ($\bar{X} = 4.73$) ขั้นตอนการทบทวนแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ($\bar{X} = 4.61$) ขั้นตอนการยุติแผนการช่วยเหลือ

เฉพาะครอบครัว ($\bar{X} = 4.55$) และขั้นตอนการประเมินผลการใช้บริการตามแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ($\bar{X} = 4.52$)

2. การศึกษากระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดย ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี พบว่า จากบทสัมภาษณ์แนวทางการบริหารจัดการเชิงรุก เพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดย ศูนย์การศึกษาพิเศษโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี ทั้ง 8 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การพบปะครอบครัวครั้งแรก สถานศึกษาควรจัดให้มีการประสานการให้บริการทางการศึกษาโดยการพบปะกับผู้ปกครองเพื่อพูดคุยสร้างความคุ้นเคยพูดคุยสร้างความคุ้นเคยโดยการออกพื้นที่เยี่ยมบ้านสำรวจค้นหาเด็กที่อยู่ที่บ้านครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน สถานศึกษาควรคัดกรองเด็กพิการตรงตามประเภทความพิการอย่างเป็นระบบ ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบประเมิน สถานศึกษาควรมีเครื่องมือและรูปแบบหรือขั้นตอนในการตรวจการประเมินพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานที่ของผู้รับบริการที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับประเภทความพิการ ขั้นตอนที่ 4 การประชุมจัดทำแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว สถานศึกษาควรมีรูปแบบและขั้นตอน โดย ครู ผู้ปกครอง นักสหวิชาชีพและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาร่วมกัน ขั้นตอนที่ 5 ดำเนินการตามแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว สถานศึกษาควรมีการกำหนดเป้าหมาย พัฒนาการที่คาดหวังผู้ให้บริการ / หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ วัน เดือน ปี ที่เริ่มพัฒนาและวันที่สุดการพัฒนาที่ชัดเจนและ มีความเหมาะสม นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเด็กพิการ ข้อมูลทางการแพทย์ ข้อมูลทางการศึกษา และ ข้อมูลความสามารถพื้นฐานกำหนดจุดเด่นของชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนา จุดด้อยของชุมชนที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนารวมถึง สิทธิ /ประโยชน์ที่ผู้รับบริการและครอบครัวด้วยกิจกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับเด็กพิการแต่ละประเภทความพิการ ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการใช้บริการตามแผนการให้บริการช่วยเหลือ สถานศึกษาควรนิเทศ กำกับ ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ขั้นตอนที่ 7 การทบทวนแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว สถานศึกษาควรนำผลที่ได้จากการให้บริการและการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบของสถานศึกษามาปรับปรุงทบทวน แผนการให้บริการอย่างเหมาะสมกับครอบครัว ขั้นตอนที่ 8 การยุติแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว สถานศึกษาต้องจัดทีมช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวประเมินความต้องการจำเป็นของครอบครัวว่ายังมีความจำเป็นต้องรับบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวอีกต่อไปหรือไม่ยุติแผนจากผลการประเมินจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือครอบครัวมีความประสงค์จะยุติหรือผู้รับบริการมีอายุเกิน 3 ปี

3. การประเมินกระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว โดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี ในการประเมิน ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และ ความเป็นประโยชน์ของแนวทางการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า สถานศึกษา ควรจัดให้มีการประสานการให้บริการทางการศึกษาโดยการพบปะกับผู้ปกครองเพื่อพูดคุยสร้างความคุ้นเคยพูดคุยสร้างความคุ้นเคยโดยการออกพื้นที่เยี่ยมบ้านสำรวจค้นหาเด็กที่อยู่ที่บ้าน ครอบครัวพื้นที่ทั้งจังหวัด ($\bar{X} = 4.46$, S.D.= 0.64) สถานศึกษาควรคัดกรองเด็กพิการตรงตามประเภทความพิการอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.35) สถานศึกษาควรมีเครื่องมือและรูปแบบหรือขั้นตอนในการตรวจการประเมินพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของผู้รับบริการที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับประเภทความพิการ ($\bar{X} = 4.73$, S.D.= 0.46) สถานศึกษาต้องจัดอบรมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในพัฒนาการของเด็กและความต้องการจำเป็นของครอบครัว ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.41) สถานศึกษาควรรนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเด็กพิการ ข้อมูลทางการแพทย์ ข้อมูลทางการศึกษา และข้อมูลความสามารถพื้นฐาน กำหนดจุดเด่นของชุมชนที่เอื้อต่อ การพัฒนาจุดด้อยของชุมชนที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา รวมถึง สิทธิ /ประโยชน์ที่ผู้รับบริการและครอบครัวควรจะได้รับบริการจากชุมชนมาจัดทำแผน ให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว และสถานศึกษาควรให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม สอดคล้องกับเด็กพิการแต่ละประเภทความพิการ ($\bar{X} = 4.73$, S.D.= 0.46) สถานศึกษาควรประเมินความก้าวหน้าของเด็กพิการเป็นรายทักษะตรงกับแต่ละประเภทความพิการ ($\bar{X} = 4.73$, S.D.= 0.48) สถานศึกษาควรรนำผลที่ได้จากการให้บริการและการกำกับติดตาม ตรวจสอบของสถานศึกษามาปรับปรุงทบทวน แผนการให้บริการอย่างเหมาะสมกับครอบครัว ($\bar{X} = 4.66$, S.D.= 0.49) สถานศึกษาควรรนำผลที่ได้จากการให้บริการและการกำกับติดตาม ตรวจสอบของสถานศึกษามาปรับปรุงทบทวน แผนการให้บริการอย่างเหมาะสมกับครอบครัว ($\bar{X} = 4.93$, S.D.= 0.26)

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนที่มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก 5 ขั้นตอน และระดับปานกลาง 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นตอน

การยุติแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวด้วยทีมช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวมีการประเมินความต้องการจำเป็นของครอบครัวว่ายังมีความจำเป็นต้องรับบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวอีกต่อไปหรือไม่ หรือ เด็กมีอายุเกิน 3 ปีแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกตอรอินท์ พิทักษ์โคชนุกุล (2562 : 43) ได้กล่าวว่าการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวด้วยทีมช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวมีการประเมินความต้องการจำเป็นของครอบครัว โดยนำผลที่ได้จากการให้บริการและการกำกับติดตามตรวจสอบของสถานศึกษามาปรับปรุงทบทวนแผนการให้บริการอย่างเหมาะสมกับครอบครัว การวิเคราะห์การจัดลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ในการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลจากผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัญจิต วรรณนวล (2549) ได้ศึกษาเรื่อง ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด ได้มีการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แล้วพบว่า สภาพในการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด ในการเข้าให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีการเรียงตามลำดับตั้งรายละเอียดต่อไปนี้ในส่วนของด้านการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และการเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติจากหลักฐาน ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐานของเด็กเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการตามความต้องการจำเป็นด้านเตรียมความพร้อมตามแผนที่กำหนด และการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ ด้านการอบรมพ่อแม่และผู้ปกครอง ด้านการให้บริการทรัพยากรการเรียนรู้ และความช่วยเหลือโดยชุมชน ในส่วนของการเยี่ยมบ้าน และด้านการทำแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (Individualized Family Service Plan : IFSP)

2. กระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี จะต้องดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปจากครอบครัวเพื่อให้โอกาสให้ผู้ปกครองได้พูดความรู้สึกและเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระหว่างผู้ปกครองด้วยกันและผู้ปกครองกับผู้ประสานงานในการให้บริการ พูดคุยสร้างความคุ้นเคยกัน เพื่อให้เด็กที่เข้ามารับบริการ และเมื่อเข้ามาสู่ระบบการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว และได้รับ

บริการอย่างถูกต้อง เหมาะสมและ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mary Jo Noonan, Linda McCormick (1993: 53-55) ได้กล่าวไว้ว่าได้ศึกษาและออกแบบการปฏิบัติงานการให้บริการช่วยเหลือเด็กพิการ พบว่า ในการถ่ายทอดการจัดเตรียม การตรวจสอบและการสังเกตในเด็กทารกและเด็กเล็กที่มีความพิการ พร้อมทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้สะดวกต่อการปฏิบัติในเบื้องต้น และเป็นการออกแบบวิธีการปฏิบัติงานที่ดีต้องให้ครอบคลุม 3) ตรวจประเมิน เป็นการตรวจประเมินพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยทีมสหวิชาชีพ ประกอบด้วย พ่อแม่ สมาชิกในครอบครัว รวมไปถึงผู้ดูแลและผู้ปกครองที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับดูแลเด็ก การประเมินพัฒนาการอย่างรอบด้านโดยทีมสหวิทยาการ (Multidisciplinary) เช่น แพทย์ พยาบาล นักกายภาพบำบัด นักแก้ไขการพูด นักกิจกรรมบำบัด นักจิตวิทยา ครู นักตรวจวัดการได้ยิน นักตรวจวัดการเห็น และครูการศึกษาพิเศษจะทำให้การกำหนดการวางแผนได้ตรงกับความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Decoster, D. เรื่องการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มกับเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า อายุต่ำกว่า 3 ขวบที่รับบริการที่บ้านกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการและสมาชิก ในครอบครัว พบว่า สมาชิกในครอบครัวและผู้ให้บริการรู้สึกว่าการบริการที่มีประสิทธิภาพ สูงสุดมีผลมาจากการมีทัศนคติเชิงบวกมีความอบอุ่นและเอาใจใส่ มีความรู้และมีประสบการณ์ ที่เป็นประโยชน์ (Decoster, D., 2009) ทั้งนี้การช่วยเหลือบุคคลพิการซ้อนให้มีพัฒนาการต่าง ๆ ดีขึ้นนั้น ผู้ปกครองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนั้นศูนย์ฯ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำงานเชิงบูรณาการระหว่างสหวิชาชีพให้มากยิ่งขึ้นตั้งแต่การแลกเปลี่ยนข้อมูลลูกพิการซ้อน การวางแผนและการปฏิบัติที่เข้าใจง่ายและสะดวก ในการพัฒนาช่วยเหลือลูกร่วมกับครูการศึกษาพิเศษและนักสหวิชาชีพ 4) การประชุมจัดทำแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ในการประชุมวางแผนนั้นต้องกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลและหน่วยงาน ในการให้แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว จะขึ้นอยู่กับประเมินเชิงลึกเกี่ยวกับความต้องการของเด็กและความต้องการของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ น พดล ฐิติจันทร์ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ปกครองและบุคลากรที่เข้าไปให้บริการมีความต้องการ และมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการ โดยมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายหรือความคาดหวังในการวางแผนให้ความช่วยเหลือจัดหาบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พร้อมทั้งเสนอปัญหาร่วมมือกันในการพัฒนาศักยภาพ เด็กพิการตามความต้องการของเป็นรายบุคคล เพื่อได้รับการพัฒนาสูงขึ้นในเชิงประจักษ์

3. ในการดำเนินการตามแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ผู้บริหารสถานศึกษารอง ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูผู้สอน ครูอัตราจ้าง พี่เลี้ยงเด็กพิการ ต้องวางแผน ให้บริการอย่างเหมาะสม สามารถให้ครอบครัวได้มีทางเลือกในการวางแผน หรือมีการทบทวน การใช้แผนทุก ๆ 6 เดือน ด้านการประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ การประเมินผลการใช้บริการ ตามแผนการให้บริการช่วยเหลือ ครบหรือไม่เป็นรายครอบครัว มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร โดยมีการดำเนินการนัดหมายครอบครัวของเด็กพบกับทีมนักสหวิทยาการ ครูและบุคลากรของ ศูนย์การศึกษาพิเศษที่เป็นผู้รับผิดชอบรายครอบครัว เพื่อนำผลการดำเนินงานตามแผนการ ให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว และแบบบันทึกผลการพัฒนาเด็กรวมถึงข้อมูลที่ได้จาก การลงพื้นที่ออกเยี่ยมบ้าน การนิเทศ กำกับ ติดตาม นำผลมาประเมินความก้าวหน้าของ เด็กและครอบครัวจากนั้นนำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงการปฏิบัติงานพร้อมทั้งใช้กำหนด ทิศทางในการให้บริการในครอบครัวอื่นต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kohler. (1996: 196-198) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยได้พิจารณา ประเด็นของการเปลี่ยนผ่านที่เป็นกระบวนการที่สัมพันธ์กับการวางแผน การนำไปใช้และการ ประเมินผลสำหรับเด็กพิการที่จะทำให้ทราบระดับการพัฒนาการและความก้าวหน้าของเด็ก พิการ ที่จะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การทบทวนแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะ ครอบครัว เป้าหมายการให้บริการกิจกรรมต่าง ๆ ว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการของครอบครัวหรือไม่ จากนั้นนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนให้มีความเหมาะสม เด็กแต่ละบุคคลมากยิ่งขึ้น และนำผลที่ได้ไปดำเนินการพัฒนาในปีต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ ธนนท์ วีรธนนท์ (2559) ได้มีการศึกษาวิจัย เรื่อง ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการ พัฒนาระบบองค์การเพื่อควมมีประสิทธิภาพของสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นั้น พบว่า ศูนย์การศึกษาพิเศษ มีปัจจัยที่ทำให้ส่งผลต่อควมมีประสิทธิภาพ อันได้แก่ ครูและ บุคลากรทางการศึกษา สภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเพื่อการเรียนรู้และภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาสำหรับประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษาพิเศษ และการบริหารสถานศึกษาและการ ปฏิบัติงานการมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดการเรียนรู้ และการยุติแผน การช่วยเหลือเฉพาะ ครอบครัว การยุติแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวเป็นนำผลที่ได้จากการให้บริการและการ กำกับติดตามตรวจสอบของสถานศึกษามาปรับปรุงทบทวนแผนการให้บริการอย่างเหมาะสม กับครอบครัวการดำเนินการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยทีมช่วยเหลือเฉพาะ ครอบครัวประเมินความต้องการจำเป็นของครอบครัวแล้วพบว่าไม่ มีความจำเป็นต้องรับ บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว อีกต่อไปหรือครอบครัวมีความประสงค์จะยุติ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี โดยขั้นตอนที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ขั้นตอนการประชุมจัดทำแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว อีกทั้งการศึกษาหากระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว แนวทางการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี ได้แนวทางทั้งหมด 8 ขั้นตอน ได้แก่ การพบปะครอบครัวครั้งแรก การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน การตรวจประเมิน การประชุมจัดทำแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว การตามแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว การประเมินผลการให้บริการตามแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว การทบทวนแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว และการยุติแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว

ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย

- 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้**
 - 1.1 ควรมีการนิเทศเพื่อให้ครูและบุคลากร มีความชัดเจนและมีการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนงาน และควรนำผลการนิเทศติดตามหรือข้อเสนอแนะจากการนิเทศไปพัฒนาการดำเนินงานอย่างเหมาะสมต่อไป
 - 1.2 ควรมีการขยายผลการศึกษาในการสร้างความมั่นใจ และเป็นผู้ดำเนินการพัฒนางานคนพิการ เพื่อนำไปสู่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานอื่น ๆ
 - 1.3 ควรดำเนินการตามขั้นตอนให้เกิดความต่อเนื่อง เพื่อส่งผลให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
 - 1.4 ควรศึกษาให้เข้าใจอย่างชัดเจนเพื่อปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ ในรายละเอียดองค์ประกอบของกระบวนการในการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว
- 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป**
 - 2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่จะส่งผลต่อการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการเชิงรุกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นเพราะปัจจัยใด
 - 2.2 ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปรับกระบวนการบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว มิให้มีความชัดเจนและให้บริการอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิผล
 - 2.3 ควรมีการปรับขั้นตอนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการให้บริการ รวมถึงจัดทำคู่มือกระบวนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับศูนย์การศึกษาพิเศษ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าด้วย
 เครื่องช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาสถานศึกษา. สังกัดสำนักบริหารงาน
 การศึกษาพิเศษ.
- เกตอรอินท์ ทิทัศน์โคชญากุล (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการให้บริการ
 ช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษา
 พิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ. ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ: สำนัก
 บริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 กระทรวงศึกษาธิการ
- ธนนท์ วีรธนนท์. (2559). การพัฒนาระบบของค์การเพื่อควมมีประสิทธิผลของศูนย์การศึกษา
 พิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. ใน วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต.
 มหาวิทยาลัยสยาม.
- นพดล อู่อัจฉรินทร์. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบเครือข่ายความร่วมมือที่มี
 ประสิทธิภาพต่อการพัฒนาระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early
 Intervention : EI) ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น. ศูนย์
 การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยา
 สาส์น.
- สำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ. (2556). การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการ
 พิเศษ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร:
 กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุรัญจิต วรรณนวล. (2549). การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการ
 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 การศึกษานอกระบบ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สมพร หวานเสร์จ.(2557). แผนการให้การช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว. เรียกใช้เมื่อ 5 กุมภาพันธ์
 2557 จาก www.pbps.ac.th/share/knowledge/10.ppt

- Decoster, D. (2009). Early intervention in the home for children under the age of three with developmental delays: An in -depth examination of the interaction between service providers and family members. USA: California State University.
- O’Shea, L. et al. (2001). Families and Teachers of Individuals with Disabilities. Boston: Allyn & Bacon.
- Kohler, P. D. (1996). Taxonomy for Transition Programming: Linking Research to Practice. Champaign: Transition Research Institute, University of Illinois.
- Mary Jo Noonan, Linda McCormick. (1993). Early Intervention in Natural Environments. Methods and Procedures –Research Gate.